

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih DÖNMEZ* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Ekonomik kriz ve yükselen enflasyon nedeniyle hane halklarının satın alma gücünün düştüğü bir dönemde elektrik ve doğalgaz fiyatlarına periyodik sürelerle sürekli zam gelmesi, toplumun çoğunluğunu oluşturan alt düzey gelir sahibi kesimleri çok zor koşullarda bırakmaktadır. 2021 yılının Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarını kapsayan çeyrekte tüm abone grupları için elektrik fiyatlarına %15 zam gelmiştir. Sadece 2021 yılı içerisinde elektriğe yüzde 22 zam yapılmış, 12 ay içinde yüzde 35'i aşan oranda zam yapılmış olmasına rağmen enerji şirketlerinin zam talepleri kamuoyuna yansımaktadır. Benzer bir şekilde doğalgaz fiyatları da sürekli artmaktadır. Doğalgazda fiyat tarifelerini aylık olarak belirleyen BOTAŞ'ın yayımladığı eylül ayı tarifesine göre, doğalgaz fiyatlarına 2021 yılı içerisinde 8 defa zam yapılmıştır. Gerek hanelerde gerek haneler dışında kalan yerlerde artan enerji fiyatları birçok alanda fiyat artışlarına yol açmaktadır. Elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki artış dolaylı olarak birçok ürünün fiyatını arttırmakta, hem enflasyona yol açmakta hem de halkın zaten düşük olan satın alma gücünü yeniden düşürmektedir. Özellikle yoksul hanelerde faturaların giderler içindeki yükü her geçen dönem daha da ağırlaşmaktadır.

Elektrik ve doğalgaz tüketimi üzerindeki vergilerin düşürülmesi ve bütün şehirlerde "ışık kirliliği" olarak ifade edilen enerji israfının azaltılması ile enerji fiyatları halkın yararına olacak şekilde yönetilebilir. Işık kirliliği; yanlış yerde, yanlış miktarda, yanlış yönde ve yanlış zamanda ışığın kullanılmasıdır. Işığın istenmeyen ya da gerekmeyen yeri aydınlatması hem rahatsız edicidir hem de boşa giden enerji demektir. Özellikle kayyum atanan bazı illerde ve birçok şehirde şehiriçi aydınlatma ışıklarının ihtiyaçtan çok daha fazla olduğu bilinmelidir. Şirketlerin ve ihale firmalarının taleplerini yerine getiren idareler, halkın ve doğanın yararına olmayan bir

uygulamaya alan açmaktadır. Bu nedenle açığa çıkan ışık kirliliği sadece enerji fiyatlarında fahiş artışlara yol açan bir uygulama değildir aynı zamanda gecenin doğal karanlık düzeyini bozduğu için, doğal yaşamı (hayvanlar, bitkiler, doğal çevre) da olumsuz etkilemektedir. Bu uygulamalar dışında da enerji tüketiminde bilincin arttırılması, “enerji dostu” tüketim araçlarının teşvik edilmesi enerji arzında gereksiz maliyetleri ve üretimi engelleyecektir.

Bu bağlamda;

- 1) 2010-2021 yılları arasında hanelerde ve işyerlerinde 100 birimlik elektrik ve doğalgaz kullanımının fiyat artışı nasıl gerçekleşmiştir?
- 2) Son bir yıl içerisinde, hanelerde elektrik ve doğalgaz birim fiyatları yüzde kaç oranında artmıştır? Bu sürekli zamların gerekçeleri nelerdir?
- 3) 2021 yılı içerisinde elektrik ve doğalgaz fiyatlarına yeni zam yapılması engellenecek mi?
- 4) Türkiye’de elektrik ve doğalgaz üretimi ve dağıtımında iş yapan şirketlerin 2020-2021 yıllık kar miktarları ne kadardır?
- 5) Türkiye’de elektrik ve doğalgaz üretimi ve dağıtımında iş yapan şirketlere 2020-2021 yılların verilen toplam teşvik miktarı ne kadar olmuştur? Kaç şirket bu teşviklerden yararlanmıştır? Bu teşviklerden yararlanmanın bölgesel dağılımı nasıldır?
- 6) Engelli, yaşlı, açlık sınırının altında yoksul vb. nüfus kesimlerinden olanların elektrik ve doğalgaz faturalarında bir indirim yapılmakta mıdır? Yapılan indirimin miktarı nedir? 2021 yılında bu kapsamda vazgeçilen toplam kamu geliri ne kadar olmuştur?
- 7) Açlık sınırının altındaki hanelerde elektrik ve doğalgaz faturalarının ücretsiz olması yönünde bir çalışma planlıyor musunuz? Bu hanelerde yaşayıp faturasını ödeyemeyen yurttaşların elektrik ve doğalgazları kesilmekte midir? 2020-2021 yılında kaç abone elektrik ve doğalgaz faturasını ödeyemediği için kesinti durumunda bırakılmıştır?
- 8) Tüketicilerden alınan elektrik ve doğalgaz vergilerinin açlık sınırının altındaki hanelerden alınmaması yönünde bir çalışma yapacak mısınız?
- 9) Türkiye’de enerji israfı ve ışık kirliliği üzerine bir çalışmanız mevcut mudur? Işık kirliliğinin azaltılması durumunda ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası enerjinin miktarı nedir?
- 10) Enerji üretimi ve dağıtımının özelleştirilmesinin ışık kirliliğini arttırdığı ve ışık kirliliğinin enerji şirketlerine verilen alım garantilerinin sonucu olduğu yönündeki iddialar hakkında bir inceleme başlatacak mısınız?
- 11) Özellikle belediyelere kayyum atanan il ve ilçelerde ışık kirliliğini arttıran ve ihtiyaç fazlası aydınlatmaya yol açan uygulamalar hakkında bir inceleme başlatacak mısınız?
- 12) Işık kirliliğinin çevresel olumsuz sonuçları üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ortak bir çalışma yürütmeyi planlıyor musunuz?
- 13) Türkiye’de bilinçli enerji kullanımı üzerine hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 14) Türkiye’de “enerji dostu” teknolojilerin üretimi ve tüketimi konusunda hangi çalışmalar yapılmaktadır?